

Vzhůru do větru!

(Stavba větroně KANĚ.)

Mirko Musil.

„Model větroně o malém rozpětí je nicotná hračka,“ prohlásil již před lety jeden vedoucí

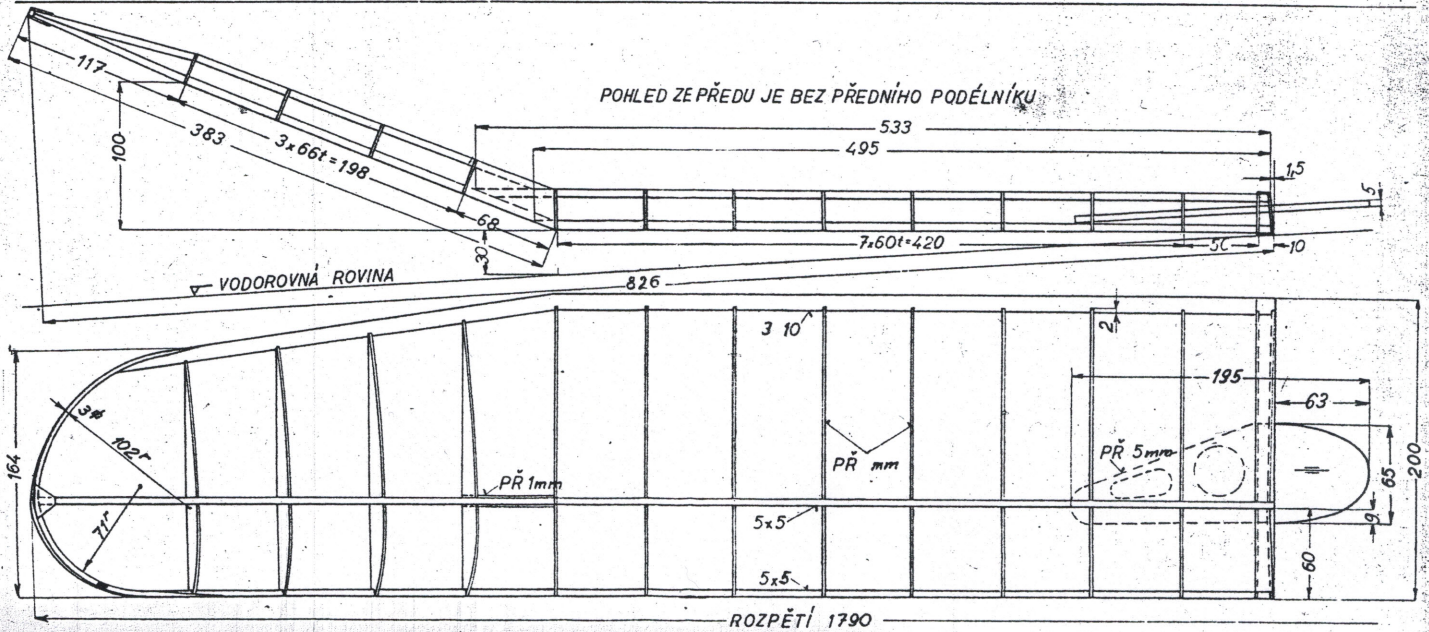
Létající modely

držet se přesně výkresu, hlavně při práci se žebírky, stavět čistě a pevně, nic zbytečně nezsilovat, aby větroně nebyl těžký. Novinkou je, že výškovka má nosný profil, což zlepšuje klouzavost při zmenšené klesavosti. Že všechny plochy, t. j. křídlo, výškovka i směrovka musí být rovné, nezkroutené, je samozřejmé.

acetonovým, přiložíte dolní i horní příložku a přitáhnete šroubem (ztužidlem) nebo zatížíte 5 kg. Lepidlo za dvě hodiny ztvrdne a můžete pracovat dál. Přední náběžná hrana je z podélníku 5x5 mm, zapuštěného do žebér 4 mm. Až křídlo zaschne, zakulatí se do tvaru profilu skelným papírem, nasazeným na rovném prkénku.

Zadní hrana je z podélníku 3x10 mm. Žebra jsou zapuštěná 2 mm do podélníku. Podélník se buď ohne plamenem (namočený) nebo nářízne a podlejí kouskem překližky. Se shora se seřízne (shobluje) do trojúhelníku, aby zadní odtoková hrana byla asi 0,5 mm vysoká.

Koncové oblouky můžete ohnout buď za mokra nad plamenem nebo je slepit ze tří pásků 1 mm silných. V tom případě se udělá oblouk vysoký

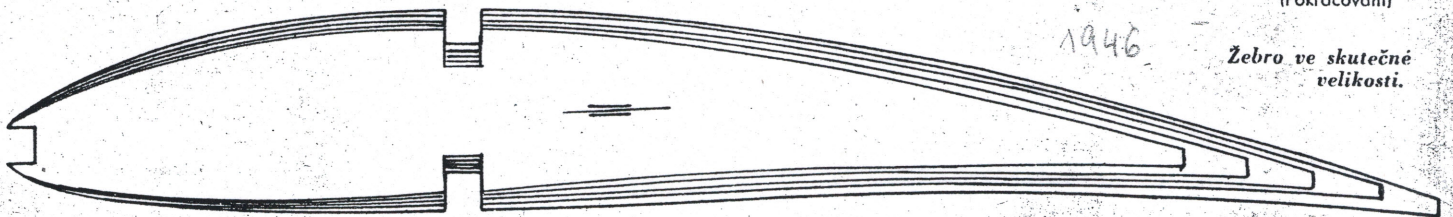
švýcarský modelář. Tenkrát, když jsem to četl, se mi to zdálo divné; později jsem sám poznal, že je to pravda. Rozpětí kolem 1 metru je dobré pro školní model; na výkony však nestačí. Nejhezčí rozpětí, myslím, je mezi 1,5 až 2 metry. Tomu odpovídá i „Káně“. Nebojte se velkých rozpětí, stavba není těžší, naopak, snažší. A raději již pár korun na materiál přidejte, výkony vás nejen uspokojí, ale vzhledem k poměrné jednoduchosti nadchnou!

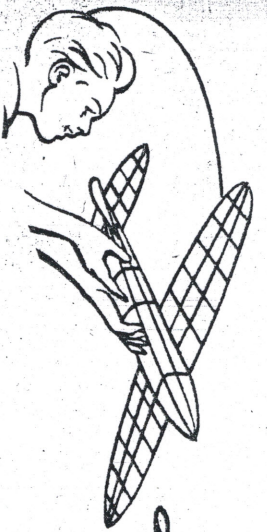
A nyní se podívejme na „Káně“ blíže. Abychom si usnadnili dopravu, je křídlo dělené. Rozkládání má však ještě jinou výhodu. Při nárazu na křídlo celá půlka snadno odpadne, takže model se nepoškodí. Tuto obrovskou výhodu jistě každý plně ocení. Jinak je stavba jednoduchá a každý, kdo již stavěl jednoduchý školní kluzák, postaví i „Káně“ s úspěchem. Jenom je nutné

Dříve než začnete stavět, nakreslete si přesně celý plán ve skutečné velikosti, nejlépe na balicí papír. Protože na přesnosti žebírek velice záleží, otiskujeme je ve skutečné velikosti! Střední žebra budou mít ještě výrez pro oko, jímž je každá polovina uchycena v trupu. Žebra jsou z překližky 1 mm silné bez vylehčení. Použijete-li silnější překližky, musíte žebra vylehčit, aby se nevětšila váha. Směr „let“ překližky je podél žebírek; na výkrese je naznačen třemi rovnoběžnými čarami. Jinak všude tři čáry vedle sebe, z nichž střední je delší, značí směr let dřeva, u překližky směr let popovrchových dých. Nosník se skládá z horního a dolního pásku. V místě zalomení je zesílen s obou stran náklížky z překližky 1 mm silné. Náklížky přilepíte nejlépe tak, že nosník položíte na rovný stůl nebo na rovně ohoblované prkno, namažete lepidlem, nejlépe

7 mm a po zaschnutí se opatrně lupenkářskou pilkou rozřízne a očistí. Nejlépe se klízí v šabloně ze silného prkénka (asi 1 cm), které se podle oblouku rozřízne, dovnitř se vloží naklížené pásky a prkénko se stáhne šroubem. Tento způsob se mi výborně osvědčil a je vzat z výroby skutečných letadel. Prostor mezi prvními dvěma žebry (jsou od sebe 10 mm) je potažen překližkou 0,5 mm silnou (létá napříč, kolmo ke směru letu), nebo alespoň tuhým papírem, a teprve potom potažen. „Oka“ na upevnění křidel v trupu jsou z překližky 5 mm silné; zaklížení se žebry musí být důkladné. Nakonec podotýkám, že křídlo se nejlépe sestavuje v přípravku („šabloně“) nebo alespoň před zaklížením musí být oba konce stejně podloženy, jinak bude zkroutené a model nepoletí nikdy rovně, hlavně při startu na niti.

(Fokročování)

Létající modely

RIDL Ing. C. MIRKO MUSIL.

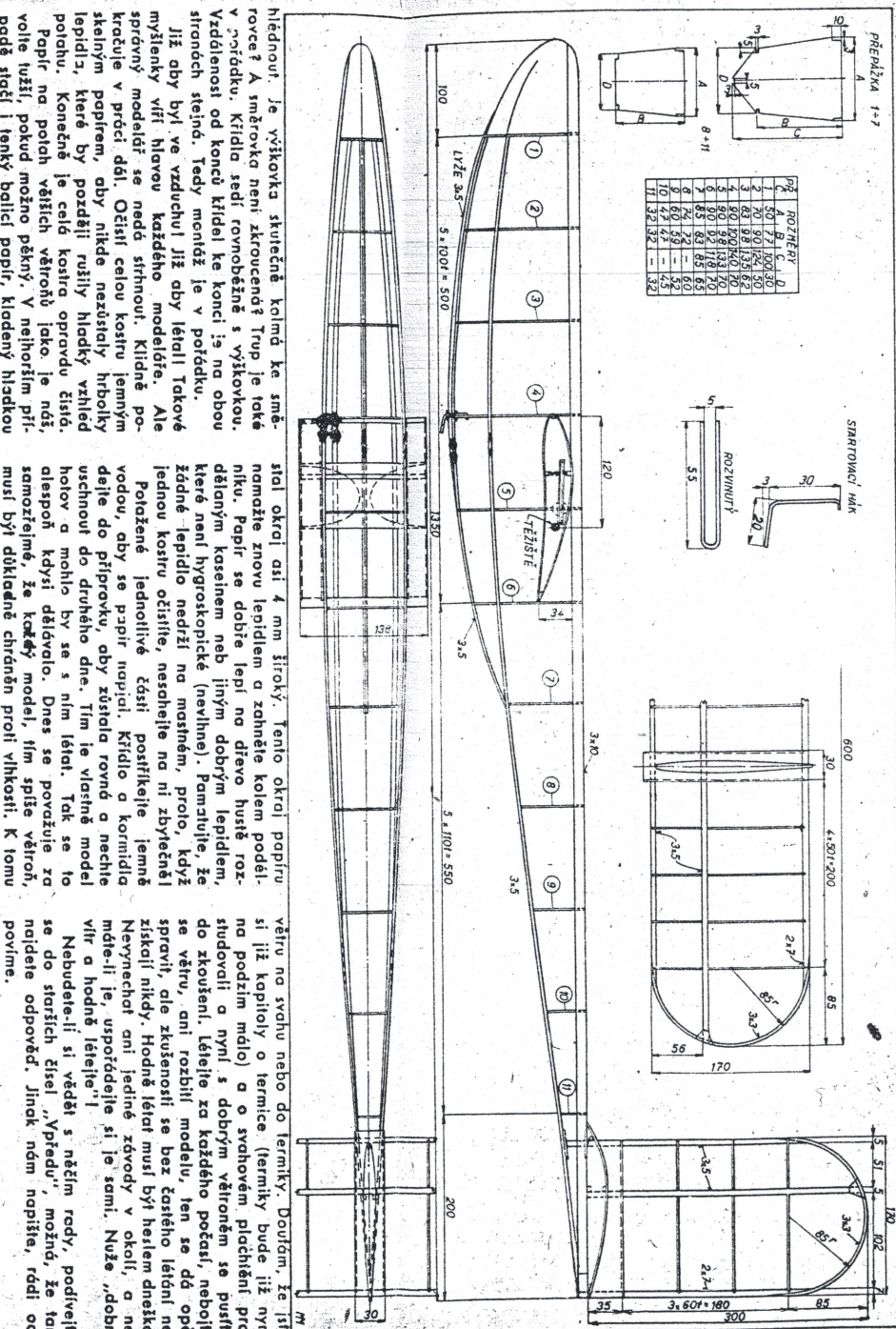
Vzhůru do větru!

(Střeba větrně KANÉ.)

Dokončení.
Nyní můžete konečně celý model sestavit po prvé dohromady. Je to staromódní okamžik pro každého modeláře. Konečně vidí, jak jeho model vcelku vypadá. Nejprve přihlídnout — je docela hezky — o pak ještě jednou kriticky vše pře-

stranou vnitř. Polahujte pokud možno velké části nalepou. Ustříhnete si kus papíru o trochu větší, než budete potřebovat, namažte kostku lepidlem a položte papír opatrně na kostku. Nasmírajte vrstvy, ale také jej zvlášť nenapínáte. Přiléhávejte jemně prstem papír na podklad a zabraťte, aby všude „seděl“, hlavně na spodní části žebra, kde tvoří profil prohnutí. Převyřte-
ný papír na okraji opatrně odstříhnete, aby zů-

četel se hodí téměř každý rychle schnoucí (ace-tonový) lak. Dobrá kombinace je: jeden nátěr celou a po dobrém ztuhnutí jeden až dva nátěry Duka nebo podobného laku, který tvoří lesklý povrch. Při schnutí je dobré dát model do přípravy. Barva je celkem nerozhodující, ale ne-
volte takové kombinace, které se snadno v trávě nebo v lese přehlédnou. Jinak má fantazie volně pole púsobnosti a všeobecně platí, že čím jas-
nější barvy, tím hezčí a vzhlednější je model.
Před zalétáním nutno model vyzdít. Pod-
přete jej v místě těžiště (pozor, těžiště je u tohoto
větrně více vzadu než obvykle, protože výškovka
je namalá) a přidávejte do předku tolik přítěže,
až bude předek mírně skloněn k zemi. Vyberte
si pěkný, klidný den bez větru a mírný svah,
spíše rovinu. Hoďte model před sebe a pozorujte,
jak letí. Klesá-li prudce k zemi, má buď malou
rychlost nebo příliš mnoho přítěže. Točí-li se
vlevo, zkrutě levé křídlo vpřed nahoru a pravé
dolů. Směrovka je samozřejmě rovná, tou se
nikdy nevyrovnaněji zkroucená křídla.
Se zalétáním větrněm můžete do jakéhokoli

hlédnout. Je výškovka skutečně kolmá ke smě-
rovce? A směrovka není zkroucená? Trup je také
v pořádku. Křídla sedí rovnoběžně s výškovkou.
Vzdálenost od konců křidel ke konci 1 a na obou
stranách stejná. Tedy montáž je v pořádku.
Již aby byl ve vzduchu! Již aby létal! Takové
myšlenky víří hlavou každého modeláře. Ale
správný modelář se nedá shtnout. Klidně po-
kročíme v práci dál. Otáčí celou kostku jemným
sklepným papírem, aby nitě nezůstaly hrboleky
lepící, které by později rušily hladký vzhled
potahu. Konečně je celá kostka opravou čistá.
Papír na polah větších větroňů jako je náš,
volte tužší, pokud možno pěkný. V nejnižším pří-
padě stačí i tenký balicí papír, kladený hladkou
stla okraj asi 4 mm široký. Tento okraj papíru
namažte zrovnu lepidlem a zahněte kolem podé-
lníku. Papír se dobře lepi na dřevě hustě roz-
děláným koselem neb jiným dobrým lepidlem,
které není hygrokopické (nevlhne). Pomáhuje, že
zádné lepidlo nezdří na masném, proto, když
jednou kostku očistíte, neschne na ni zbytečně!
Položené jednotlivé části postříkejte jemně
vodou, aby se p-papír napíjal. Křídlo a kormidlo
dále do přípravy, aby zůstala rovná a nechtla
uschnout do druhého dne. Tím je vlastně model
hotov a mohl by se s ním létat. Tak se to
alespoň kdysi dělávalo. Dnes se považuje za
samozřejmé, že každý model, tím spíše větroň,
musí být dokladně chráněn proti vlhkosti. K tomu